

ДО ПИТАННЯ ПРО РОЛЬ П. СКОРОПАДСЬКОГО У ФОРМУВАННІ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Золотарьов Віктор Степанович

доцент кафедри українознавства ХНАДУ,

кандидат історичних наук, доцент

e-mail: zolvist@i.ua

Особистість та діяльність Павла Скоропадського завжди привертає увагу істориків. Важливим і актуальним залишається питання відносно його внутрішньої національної політики. З приходом до влади П. Скоропадського ідея територіальної цілісності Української Держави доповнилася курсом на приєднання якомога більшої кількості етнічних земель українців. Були розпочаті переговори про входження до України на правах автономії Криму та Кубанської Народної Республіки. Скоропадський добивався міжнародного її визнання.

Одностайну підтримку українського суспільства дістало приєднання до Української Держави кількох повітів колишньої Російської імперії, зокрема Гомельського Могилівської губернії, Путивльського і Рильського повітів Курської губернії.

П. Скоропадський багато в чому продовжив політику УНР та її культурно-освітні починання. Створювалися нові україномовні гімназії, були відкриті україномовні факультети в університетах. На базі Київського народного університету відкрився державний універ-

ситет, було засновано університети в Кам'янці-Подільському, Катеринославі, Ялті, два факультети на рівні університету в Полтаві, педінститут у Сумах, інститути історії, мистецтва, археології у Києві. Були оголошені українськими Київський (Святого Володимира), Харківський та Одеський університети.

За його власним сприянням були засновані Українська Академія Наук, на чолі зі всесвітньовідомим В. Вернадським, Державний архів України, Український історичний музей, низка українських театрів. Велике значення мав закон про обов'язкове вивчення в системі освіти української мови, літератури, історії та географії. На урядовому рівні започатковувалася діяльність Термінологічної комісії з української мови. Відродженню національної духовності сприяло утворення влітку 1918 р. Української автокефальної православної церкви на чолі з митрополитом В. Липківським.

На нашу думку, цивілізаційна ідентичність самого П. Скоропадського була більше малоросійською, ніж українською. Незважаючи на те, що він мав українське походження, козацьке коріння, але вихований в аристократичній родині, в російському соціокультурному середовищі, сприймав український світ з погляду свого ієрархічного статусу.

Його особистість була сформована під впливом гасла: «За віру, царя та Батьківщину», гетьман підсвідомо і надалі почувався підданим Росії.

Водночас не слід заперечувати й своєрідну «українськість» гетьмана, яка виявлялася в позитивному ставленні до української

науки, освіти і культури. Російський генерал А. Денікін називав П. Скоропадського «самостійником» і «українським шовіністом». Все це дозволяє кваліфікувати його як значною мірою маргінального політика, як людину на межі двох культур і двох ментальностей. Виходячи з цього, можна констатувати той факт, що Скоропадський не будував ані українську, ані російську національну державу, скоріше її можна назвати малоросійською. Велика кількість міністрів із його уряду була проросійської орієнтації, надавала перевагу саме російським загальнокультурним цінностям.

Влітку 1918 р. до Києва прибуло багато представників загальноросійських політичних партій: від лібералів до монархістів. Тут почав працювати і лідер партії кадетів (ПНС) Павло Мілюков. Усі вони намагалися використати потенціал гетьманської України як тимчасову базу для боротьби з більшовицькою владою на Півночі й відновлення імперії. Все це сприяло формуванню антигетьманських настроїв українського народу.

Про непослідовність і трагедію гетьмана свідчить той факт, що він Грамотою про федерування з Росією виніс собі політичний вирок.